

Debata o »pretoku« medijev: Obžalujemo porast spletnih platform za pretakanje video vsebin.

Ta učna priprava govori o organizaciji debate na temo spletnih platform za pretakanje video vsebin. Poleg navodil vsebuje tudi argumente za obe strani, ki vam bodo v pomoč pri pripravi.

Trajanje	90 minut
Nivo znanja učencev_k	Začetniki_ce, osnovno, napredni_e
Materiali	<ul style="list-style-type: none"> • Pisalo in papir • Dostop do računalnika/telefona
Splošni cilji	Javno nastopanje, Argumentacija, Kritično mišljenje, Debata
Dejavnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teorija — 15 minut — frontalno Učitelj_ica razloži pravila debatnega formata in pove debatno trditev. <i>Cilj: učenci_ke razumejo nalogo.</i> 2. Vaja— 30 minut— skupinsko delo Učenci_ke pripravijo svoje argumente in govore. <i>Cilj: učenci_ke se pripravljajo na izvedbo debate.</i> 3. Vaja — 30 minut — razred Debata poteka; nekateri_e učenci_ke debatirajo, drugi_e si zapisujejo in razsojajo. <i>Cilj: učenci_ke sodelujejo v debati kot govorce ali sodniki_ce.</i> 4. Razprava — 15 minut — razred

	<p>Razred se pogovori o debati, pri čemer učitelj_ica poskrbi, da lahko učenci_ke, ki niso nastopili_e, izrazijo svoje mnenje o debati.</p> <p><i>Cilj: učenci_ke razmislijo o razpravi, ki so jo pravkar slišali_e.</i></p>
Ključne besede	Debata, Javno nastopanje, Argumentacija
Pedagoški nasveti in priporočila	<ul style="list-style-type: none"> • Uporabite argumente, navedene kot primere v tej pripravi, da pomagate neizkušnim učencem_kam, če imajo težave. • Drugi načini uporabe pripravljenih argumentov se lahko razlikujejo glede na zahtevnost teme. Vse teme predstavljene v teh pripravah, lahko debatirajo vsi_e učenci_ke, odvisne so samo od količine priprav, ki jih pred uro vložite vanje. Če gre za zelo zahtevno temo, lahko spodaj pripravljene argumente pokažete tudi svojim učencem_kam, ki jih bodo še vedno nadaljnje razvijali_e, vendar jim bo to dalo dobro idejo, kje začeti. Če menite, da bi vaši_e učenci_ke morda težko našli_e ideje za argumente, priporočamo, da jim podate teze za argumente in jim dovolite, da jih razvijejo v svojem tempu. • Preden se lotite te (ali katere koli druge priprave naslovljene »Debata«) učne priprave, poskrbite, da boste najprej obravnavali učne načrte, kot sta »Osnovna struktura argumenta« in »Analiza trditve«.

Teorija

Ta učna priprava govori o organizaciji formalne debate v razredu. Ne organiziramo – in to je ključno – razprave. Debata se od razprave razlikuje po tem, da je strukturirana in ima jasna pravila:

- Tema debate je oblikovana kot trditev, ki jo bodo nekateri_e govorniki_ke podprli_e, nekateri_e pa ji nasprotovali_e. Ni prostora za kompromis; ena ekipa zmaga, druga pa izgubi;

- V tej različici formalne debate (prilagojeni za uporabo v razredu) imamo dve sodelujoči ekipi (zagovorniška in negacijska stran);
- Debaterji_ke ne morejo izbrati, katero stran zastopajo - strani se naključno dodelijo z metom kovanca:
- Pravila jasno določajo, kdo kdaj govori in koliko časa govor traja.

Za debato v razredu predlagamo naslednjo obliko:

- Vsaka ekipa ima tri govorce_ke, ki bodo imeli_e vsak 4-minutni govor;
- Med glavnimi govori (vendar šele po prvih 30 sekundah in pred zadnjimi 30 sekundami govora) lahko nasprotna ekipa vstane in postavi vprašanje. Vsak_a govorec_ka mora sprejeti in odgovoriti na vsaj eno vprašanje nasprotne ekipe. Druga možnost je, da imate po vsakem govoru 1-2-minutni čas za vprašanja – to možnost priporočamo, če želite vključiti več učencev_k in če so ti začetniki_ce v javnem nastopanju in bi jih prekinitve lahko prestrašile;
- Učenci_ke, ki ne govorijo, so sodniki_ce.

Prva_i govorca_ki (na obeh straneh) naj nastavita debato in podata začetne argumente.

Nastavitev debate pomeni vzpostavitev glavnih definicij in razjasnitev teme debate (za več informacij glejte učno pripravo »Analiza trditve«). Druga_i govorca_ki bi morala_i predstaviti zadnje argumente, se odzvati na argumente nasprotne ekipe in obnoviti argumente svojega_e prvega_e govorca_ke. Tretja_i govorca_ki naj analizirata vse argumente, odgovorita svojim nasprotnikom_cam in obnovita svojo argumentacijo. Z drugimi besedami, vsak_a mora ponuditi pregled dogajanja v debati in podati razloge zakaj je zmagala njuna ekipa.

Ostali_e v razredu naj delujejo kot sodniki_ce. Naj si zapisujejo in tehtajo argumente zagovorniške in negacijske strani. Naučite jih, naj bodo objektivni_e in naj ocenjujejo le govore, ki so jih slišali_e, pri čemer pustijo ob strani svoja osebna mnenja in/ali argumente in primere, ki bi jih uporabili_e če bi debatirali_e sami_e..

Če želite učence_ke bolj aktivno vključiti, lahko predlagani format vedno prilagodite več učencem_kam – imejte 6 učencev_k na ekipo in vsak_a od njih naj ima 2-minutni govor. Za postavljanje vprašanj in odgovarjanje nanje je mogoče uporabiti tudi ločen par učencev_nk na

ekipo. Če vas zanima več formatov debate v razredu, vam priporočamo, da preberete poglavje »Debata v razredu« v Metodološkem vodniku Melita.

Vaja

Ko sestavite ekipe, morajo imeti čas za pripravo. Pri pripravi argumentov naj sodelujejo tudi učenci_ke, ki ne debatirajo.

Učencem_kam dovolite uporabljati učbenike in internet, medtem ko iščejo svoje argumente. Če se vaši_e učenci_ke še vedno ne znajdejo najbolj in si argumentov ne domislijo, vam priporočamo, da začasno ustavite njihovo skupinsko delo in kot razred opravite hitro nevihto možganov ter zabeležite vse razloge za in proti trditvi.

Kolikor je le mogoče, naj učenci_ke poskušajo sami_e graditi argumente. Če imajo težave, uporabite katerega koli od spodaj navedenih argumentov, da jim date idejo o tem, kako bi lahko izgledal argument za ali proti.

Zagovorniška stran

Definicije:

Spletne platforme za pretakanje, kot so Netflix, Spotify in druge, ponujajo pretakanje vsebin na zahtevo v zameno za naročnino.

1. argument: Platforme za pretakanje so slabe za umetnike_ce.

Razlaga:

- a) Ko storitve pretakanja dosežejo kritično točko, postanejo tako močan igralec s tolikšnim občinstvom, da imajo umetniki_ce zelo malo izbire: če ne objavljajo na platformi, izgubijo pomemben način dostopa do svojega občinstva. Če pa objavljajo, pa se soočajo z izjemno nizkimi plačami in avtorskimi honorarji, kar jih postavlja v slabši položaj.

Primer:

Spotify, najbolj priljubljena platforma za pretakanje glasbe, je [znana po tem, da svojim glasbenikom ponuja izjemno nizka plačila](#). Enako velja za druge pretočne platforme, kot je na primer platforma za zvočne knjige Audible, ki večini pisateljev_ic ponuja izjemno neugodne cene.

Učinek:

Menimo, da bi morali_e umetniki_ce za svoje delo dobiti pravično plačilo, še posebej, ker se že tako nenehno borijo za svoje preživetje. Zato verjamemo, da bi bil svet boljši brez pretočnih platform.

2. argument: Platforme za pretakanje otežujejo odkrivanje novih vsebin

Razlaga:

- a) Pretočne platforme uporabljajo algoritme za predstavitev vsebine, za katero bo potrošnik_ca najverjetneje porabil_a največ časa. To je zato, ker morajo nenehno prepričevati potrošnika_co, da se naroči na njihovo storitev.
- b) Zaradi tega bo večina vsebin, ki jih promovirajo, vsebina, ki je resnično podobna tisti, ki jo potrošnik_ca že pozna. Vendar to pomeni, da potrošnik_ca verjetno ne bo raziskoval_a različnih žanrov, kar je bolj tvegan postopek.

Primer:

Ljudje so včasih brskali po glasbi v trgovinah, poslušali naključne zgoščenke; dandanes jim Spotify pove, kaj naj poslušajo.

Učinek:

To vodi do tega, da so ljudje bolj zaprti in ne diverzificirajo svojih okusov, kar je slabo, saj je manj verjetno, da bodo odkrili nove žanre, v katerih bi potencialno uživali še bolj kot v tem, kar trenutno poznajo.

3. argument: Pretočne platforme prispevajo h globalizaciji vsebin.

Razlaga:

- a) Pretočne platforme morajo biti zelo velike, da dosežejo kritično točko. To pomeni, da večinoma obstajajo le globalne ali regionalne storitve pretakanja, medtem ko so lokalne storitve pretakanja manj uspešne in manj pogoste.
- b) To vodi do tega, da ves svet uporablja isto vsebino, z manj osredotočenosti na vsebino iz posameznih držav ali kultur in manjšo zastopanost.

Primer:

Netflix pomeni, da ves svet gleda isto vsebino — kar centralizira produkcijo vsebine in pomeni manj podpore za lokalno produkcijo.

Učinek:

To vodi do manjše raznolikosti pri produkciji vsebine, kar je slabo, saj pomeni, da so povedane samo *nekater*e zgodbe, medtem ko večina zgodb izgubi veliko podpore.

Negacijska stran

1. argument: Platforme za pretakanje nam omogočajo, da izberemo vsebino, v kateri bomo uživali in čas, kdaj bomo gledali.

Razlaga:

- a) Pred pretočnimi platformami smo bili omejeni na tisto, kar se je predvajalo na televiziji ali radiu, kar je prikazovalo naključno programirano vsebino, v nasprotju s pretočnimi platformami, kjer lahko vsakdo kadar koli izbere katero koli vsebino.
- b) To je še posebej pomembno za ljudi z več nišnimi interesi, ker so bili pred spletnim pretakanjem le redko prikazani, zdaj pa so vedno dostopni na pretočnih platformah.

Primer:

Predstavlajte si življenje pred Netflixom. Gledali ste lahko samo tisto, kar je bilo na televiziji in samo takrat, ko je bilo na sporedu. Sedaj imate večjo izbiro in sami določite čas gledanja.

Učinek:

Kakovost življenja se s spletnimi pretočnimi platformami močno izboljša, kar je že dovolj dober razlog, da jih podpremo.

2. argument: Platforme za pretakanje združujejo vire, ki podpirajo širši spekter vsebine.

Razlaga:

- a) Če je proizvodnja vsebine razpršena v veliko majhnih organizacij, imajo manj denarja, ki ga nato vse porabijo za pokrivanje svojih osnov:
  - i) osnovna humoristična oddaja
  - ii) osnovna kriminalna oddaja
  - iii) osnovna informativna oddaja
- b) Storitve pretakanja imajo veliko več denarja, kar pomeni, da si lahko privoščijo veliko več vsebinske raznolikosti – to pomeni učinkovitejšo porabo virov.

Primer:

Netflix predstavlja odličen primer, koliko raznolikosti lahko odklenete, ko združite vire v nasprotju s tem, kar bi – za podoben denar – ustvarila manjša industrija.

Učinek:

Dobimo lahko večjo raznolikost vsebin, kar pomeni, da so ljudje v stiku z večjo raznolikostjo, kar jim posledično daje več za misliti in jih dela boljše in bolj aktivne državljane_ke.

3. argument: Spletno pretakanje prinaša vsebino iz različnih držav globalnemu občinstvu

Razlaga:

- a) Pretočne platforme združujejo skrb za lokalno občinstvo z njihovimi globalnimi trgi, zato lahko naročnik_ca na Spotify posluša široko paleto glasbe iz vsega sveta.
- b) Pred pretočnimi platformami so ljudje poslušali svojo lokalno sceno ter najbolj prevladujoče globalne izvajalce_ke in vsebine, ki običajno izvirajo iz ZDA. S pretočnimi platformami ljudje poleg sodelovanja s svojo lokalno sceno sodelujejo tudi z večjo raznolikostjo globalnih akterjev.

Primer:

Netflix je močno koristil televizijskim produkcijam v Indiji, s predstavitvijo njihovega dela svetovnemu občinstvu.

Učinek:

To je dodaten razlog, zakaj se raznolikost povečuje – dobimo enakopravnejši pretok vsebine na globalni ravni, kar lahko spodbuja večjo sprejemanje in večjo možnost dialoga.

Vprašanja za razpravo

1. Kdo je po vašem mnenju zmagal v debati in zakaj?
2. Kaj bi naredili drugače?
3. Ali se je vaše mnenje o temi po ogledu debate spremenilo?

Povezane lekcije

Analiza trditve, Osnovna struktura argumentov, Napredna argumentacija

Viri

<https://www.nytimes.com/2021/05/07/arts/music/streaming-music-payments.html>